

Puncte sigure în marele joc instabil

„*Richard III* este, cu siguranță, o punere în scenă provocatoare. Vreau să spun că provoacă gânduri despre delirul puterii, despre domnia bunului plac atunci când Legea, ca instanță supremă, este ocolită, când teroarea și minciuna formează acel cuplu ciudat care mistifică Istoria. Bogăția costumelor realizate de Doina Levintza, care acreditează stilistic idea regizorală, este remarcabilă. Referințele montărilor shakespeariene produse de teatrul și filmul japonez se simt în acest spectacol ridicând, evident, semnul întrebării: de ce talentul regizorului Mihai Măniuțiu s-a lăsat sedus de această stilistică, de aceste însemne culturale? Interpretarea lui Marcel Lureș este fascinantă din mai multe puncte de vedere. Acotul orchestrează resursele interpretative din perspectiva unei demonii ce instaurează imperiul răului jucându-se, desigur: nu e atât un joc de-a măcelul, cât unul al naturii sale interioare.

Apariția acestui spectacol pe scena Teatrului Odeon va schimba configurația relațiilor de forță artistică între teatrele bucureștene.”

Marian Popescu

Richard al III-lea

„Spectacolul nu poate fi exprimat printr-o formulă. Shakespeare este ca viața. Spiritul shakespearian înseamnă, în primul rând, absența a ceea ce suntem obișnuiți să numim mesaj, marcați de sechelele îndochinării (de orice fel) și orgoliul acelu „am ceva de spus”. Shakespeare spune tot. Am tins ca spectacolul să se apropie de acest germene shakespearian care este ca un nucleu generator de lume, ca o explozie cosmică născând o infinitate de întâmplări – armonizate pentru că sunt adevărate, nu pentru că sunt cuprinse într-un sistem coerent. Asta nu înseamnă că spectacolul nu are o formă coerentă. Aș putea vorbi despre o anume tratare orientalizantă, care vine din convingerea mea (insuflată de filmele japoneze, în special de „*Macbeth*” de Kurosawa) că japonezii prind ceva foarte adanc din spiritul shakespearian, tocmai acel nucleu, acea explozie. Am încercat, deci, o îmbinare a formulei occidentale cu cea orientală, pentru ca, din contradicția și dialogul dintre Orient și Occident să iasă ceva nou.

Ca personaj, Richard aduce foarte multe lucruri noi. Dacă nu aș fi avut o altă viziune asupra lui, nu aș fi acceptat să-l abordez. Tot ce vedeti îmi aparține, nimic nu-mi este străin.”

Mihai Măniuțiu

Revista Contemporanul

„Dacă acest spectacol este un spectacol mare, asta se datorează, nu în ultimul rând și muzicii lui Marius Popp (un vechi colaborator a lui Măniuțiu), costumelor absolut impresionante ale Doinei Levintza, coregrafiei lui Sergiu Anghel și scenografiei lui Constantin Ciubotaru. Un spectacol care confirmă locul lui Mihai Măniuțiu în plutonul de elită al regizorilor noștri, un spectacol prin care Teatrul Odeon revine în fruntea unui eventual top al acestei stagiuni.”

Victor Scoradeț

Seducătorul richard al III-lea

„Ceea ce impresionează în cazul spectacolului *Richard al III-lea*, la Teatrul Odeon, este nonșalanța cu care regizorul Mihai Măniuțiu se mișcă prin capodopera shakespeariană. Simpla observație că regizorul a „curățat” textul de acele lungimi literare intratabile scenic, a căror lipsă este ignorată cel mai adesea de public, nu mai surprinde pe nimeni și nici nu mai constituie astăzi o ireverență față de capodoperă.

Mihai Bujenița

Teatrul Azi – 11 martie 1993

Sărbătoarea morții

„Piesa *Richard al III-lea* pusă în scenă la Teatrul Odeon de regizorul Mihai Măniuțiu, avându-l ca protagonist pe Marcel Iureș, rămâne un exemplu de rigoare a viziunii lumii shakespeariane printr-un ochi contemporan care nu o sărăcește de semnificații, ci o îmbogățește. E vorba aici de sugestia doar, deloc supărătoare, a formelor orientale de captare și manifestare a universului shakespearian, atât de occidental imaginat de noi până la apariția - să zicem - a peliculei „*Macbeth*” de Kurosawa.

Spectacolul *Richard al III-lea* al lui Mihai Măniuțiu (și în egală măsură îndrăznim să spunem al lui Marcel Iureș, dar și al lui Șerban Ionescu – Eduard, Florin Zamfirescu – Clarence, Radu Amzulescu – Buckingham și al întregului colectiv de interpreți) conferă imaginea unei impresionante creații, unui mod foarte matur de a-l citi și a-l reda pe Shakespeare.”

Geo Constantinescu

Ziarul Meridian – 12 martie 1993

Richard al III-lea la Odeon

Însângerata și somptuoasa istorie a unui rege blestemat

„Admirăm, în noul spectacol shakespearian de la Teatrul Odeon, valoarea excepțională a costumației, într-o gamă amețitoare de desene, culori, modele; dar ele concură toate, la o unitară impresie de ansamblu, care, la rândul ei, conferă montării un sigiliu de personalitate cromatică și viziune plastică insolită.

Senzația e că asistăm sub acest raport, la o tragedie în stil japonez: coafurile, comportamentul ostașilor omniprezenți, uniformele grele, săbiile, mișcările rezezi, bruscate, în spiritul artelor marțiale amintesc de adaptarea niponă a piesei *Macbeth*, de către vestitul cineast Akira Kurosawa, sub titlul *Tronul de sânge*.

Mihai Măniuțiu și Marcel Iureș caută – și găsesc – în această capodoperă (ca și Dinu Cernescu sau Alexandru Tocilescu altădată în *Hamlet* – dar pe noi racorduri subtile, cu un timp istoric în absurdul unei contraexistențe care reduce la derizoriu toate legăturile umane și ajunge să renege, în esență, tot ceea ce e în afara propriei ființe.”

Adevărul -19 mai 1994

De la Odeon

„Richard al III-lea” se întoarce în Anglia

„La Manchester – orașul teatrului, anul acesta – spectacolul cu *Richard al III-lea*, în regia lui Mihai Măniuțiu (cu Marcel Iureș în rolul principal) a stârnit cronici entuziaste. Au fost scoase în evidență „construcția surprinzătoare a unui spectacol profund poetic” și „disciplina artistică a unei trupe extrem de numeroase și perfect conduse de regizor” ca și interpretarea de excepție a lui Iureș.”

Ziarul Zig-Zag – martie 1993

„Cred mai mult în succesul spectacolului decât în succesul actorului. Nu are importanță decât bucuria pe care o are spectatorul.”

Marcel Iureș